

Behandling med bendamustin

Vi anbefaler dig behandling med indholdsstoffet bendamustin mod din kræftsygdom.

Denne pjece kan være en hjælp til at få overblik over den behandling, vi anbefaler. Dine pårørende kan også have glæde af at læse pjecen, så de har forståelse for behandlingen og kan støtte dig i forløbet.

Pjecen omhandler kun behandling med bendamustin. Måske skal din behandling kombineres med et anti-stof. Er det tilfældet, får du udleveret en separat pjece om denne behandling (også kaldet immunterapi).

SÅDAN VIRKER MEDICINEN

Kræftceller er karakteriseret ved, at de kan dele sig uhæmmet og sprede sig.

Bendamustin er en cellegift (kemoterapi), der ødelægger kræftcellernes DNA, det vil sige cellernes genetiske kode. Dermed bliver kræftcellerne forhindret i at dele sig. Bendamustin kan i nogle tilfælde ødelægge kræftceller, som er blevet modstandsdygtige over for andre typer kemoterapi.

SÅDAN FOREGÅR DEN MEDICINSKE BEHANDLING

Behandlingsforløb

Behandlingsforløbet består af flere behandlingsserier. Der er 4 uger imellem hver serie, og hver serie er ens. Der kan gives op til 6 serier. Det præcise antal afgøres af lægen ud fra din kræfttype, din alder, din sygdoms udbredelse, din almentilstand, og hvor godt sygdommen reagerer på kemoterapien.

For at kunne planlægge din behandling skal du have lavet en skanning (PET-CT eller CT) og en knoglemarvsprøve, før behandlingen påbegyndes. Ud fra undersøgelserne kan lægen se, hvor udbredt din sygdom er.

Du vil muligvis også blive skannet og få lavet en knoglemarvsundersøgelse undervejs i forløbet, så vi kan sikre, at behandlingen virker.

Når behandlingen er afsluttet, gentages undersøgelserne, så vi kan bedømme, hvor godt behandlingen har virket.

Her kan du se, hvordan en behandlingsserie kan se ud:

Medicin	Dag 1	Dag 2
Blodprøve	x	
Eventuelt antistof	(x)	
Bendamustin	x	x
Evt. metoclopramid-tabletter	x	x
Evt. ondansetron-tabletter	x	x

Sådan får du behandlingen

Behandling med bendamustin gives normalt ambulant over 2 dage. Det vil sige, at du ikke er indlagt, men kan tage hjem efter behandlingen.

Dag 1

- Før hver behandling skal du have taget blodprøver enten 1-2 dage forinden eller samme dag.
- Når der er svar på dine blodprøver, og lægen har vurderet, at du er klar til behandling, bliver medicinen bestilt, så den er klar, til du kommer i ambulatoriet.
- Cirka ½-1 time inden du skal have kemoterapien, skal du eventuelt have kvalmestillende medicin. Du kan tage tabletterne hjemmefra, eller når du kommer til afdelingen.
- Inden du får behandlingen, måler sygeplejersken dit blodtryk, din puls og din temperatur. Sygeplejersken lægger også en plastikslange i en blodåre på armen (venflon).
- Hvis du skal have supplerende medicin, får du det udleveret, så du kan tage det hjemme.
- Hvis du skal have behandling med antistof, får du det inden kemoterapien.
- Det tager ½-1 time at få bendamustin.

Dag 2

- Hvis du skal have kvalmestillende medicin, kan du tage det derhjemme om morgenen.
- Når du ankommer til afdelingens ambulatorium, vil sygeplejersken måle blodtryk, puls og temperatur og lægge en venflon i en blodåre.
- Herefter får du bendamustin over ½-1 time.

BIVIRKNINGER

Bivirkninger er ikke-tilsigtede virkninger af medicin. Nogle bivirkninger er hyppige, men ikke alvorlige. Andre er sjældne, men kan være alvorlige.

Det er almindelig kendt, at kemoterapi giver bivirkninger. Nogle bivirkninger kan forebygges med medicin, mens andre er uundgåelige. Det er derfor vigtigt, at du er forberedt på disse.

I dit behandlingsforløb kan der tilståde komplikationer, fx infektioner, som kan være alvorlige og livstruende.

Her kan du læse om de mest almindelige bivirkninger og de enkelte præparaters mere specifikke bivirkninger. Hvis du ønsker uddybende information, er du altid velkommen til at spørge os. Du kan også selv søge information om medicinen på internettet, fx på www.indlaegsseddel.dk eller på medicin.dk.

Kvalme, opkastning og almen utilpashed

Nogle få oplever at få kvalme i forbindelse med behandlingen med bendamustin. Både tablet ondansetron og tablet metoclopramid virker mod kvalme. Får du kvalme, vil du få udleveret kvalmestillende tabletter, som du skal tage derhjemme de første dage efter behandlingen.

Du kan også opleve at føle dig skidt tilpas, mangle appetit og opleve, at dine smagsløg ændrer sig i dagene efter behandlingen.

Hvis du får kvalme, starter den som regel nogle timer efter, at du har fået behandlingen. Kvalmen kan vare fra nogle få timer til flere døgn.

Det er vigtigt, at du i den aftalte periode fortsætter med at tage medicinen mod kvalme.

Tal gerne med sygeplejersken eller lægen om din kvalme, da det kan være nødvendigt at ændre på din kvalmestillende medicin.

Du kan selv modvirke kvalme på følgende måder:

- Spis, når du føler dig sulten – gerne mange små måltider i løbet af dagen.
- Drik rigeligt.
- Sid op, når du spiser.
- Spis letfordøjelig mad, fx frugt, desserter, kiks og lignende.
- Anret maden pænt, og få eventuelt en anden til at gøre det for dig.

Nogle har større tendens til kvalme end andre. Hos enkelte er kvalmen også psykologisk betinget. Det vil sige, at kvalmen kan opstå bare ved tanken om kemoterapien. Denne kvalme kaldes også for 'forventningskvalme'. Oplever du den, kan du muligvis have gavn af at få beroligende medicin før behandlingen.

Kløe, feber, udslæt og kulderystelser

Bendamustin kan i forbindelse med infusion give symptomer i form af udslæt, kløe, feber og kulderystelser. Denne reaktion er helt ufarlig. Det kan dog være vanskeligt at adskille symptomerne fra allergiske reaktioner, så sig straks til sygeplejersken, hvis du får ubehag af enhver art under og efter infusionen.

Hårtab

Bendamustin giver sjældent egentligt hårtab, men du kan opleve, at der sker en udtynding af håret i behandlingsforløbet.

Træthed

Du kan forvente, at du oplever træthed i tiltagende omfang i løbet af behandlingerne. Tal med os om trætheden, og hvad du eventuelt kan gøre for at afhjælpe den.

Påvirkning af blodcellerne

De forskellige blodceller, som dannes i knoglemarven, udgøres af disse elementer:

- De røde blodlegemer, der transporterer ilt til vævene (også kaldet 'blodprocenten', målt ved indholdet af hæmoglobin).
- De hvide blodlegemer (leukocytter), der er en vigtig del af immunforsvaret.
- Blodpladerne (trombocytter), der er med til at standse blødninger.

Disse blodceller kan blive påvirket af kemoterapien, men sjældent i særlig udtalt grad. Det vil typisk være mellem 10 og 25 dage efter behandlingen, at antallet af blodlegemer er lavest. Som regel vil antallet af blodceller være normalt igen, før du begynder på en ny serie.

Infektioner

Du vil især have øget risiko for at få infektioner i de perioder af din behandling, hvor antallet af hvide blodlegemer er lavest.

Hvis du får ét eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte os. Lægen vurderer så, om du skal indlægges og behandles med antibiotika i en blodåre, eller om du skal være hjemme og have antibiotika som tabletter.

Du skal især være opmærksom på følgende:

- Temperatur over 38,3 grader
- Almen utilpashed og kulderystelser.

Du kan selv forebygge infektioner på følgende måde:

- Sørg for at have god håndhygiejne efter toiletbesøg og før måltider.
- Undgå kontakt med personer, der hoster, er forkølede eller har feber.

Blodmangel

Du kan have øget risiko for blodmangel (lavt hæmoglobin) i perioder af din behandling. Blodmangel kan give unaturlig bleghed, hovedpine, svimmelhed samt gøre dig kuldsvær. Hvis blodmanglen er udtalt, kan du få åndenød og hjertebanken.

Hvis du får følgende symptomer, skal du kontakte os, så du eventuelt kan få en blodtransfusion:

- Åndenød
- Hjertebanken.

Du kan selv mindske generne ved blodmangel på følgende måde:

- Undgå større fysisk anstrengelse.
- Rejs dig forsigtigt, så du ikke falder.

Blødning

På grund af nedsat antal af blodplader kan du have øget risiko for at få blødning i perioder af behandlingen. Kontakt os, hvis du får ét eller flere af disse symptomer, da du måske skal have transfusion med blodplader:

- Blødning fra næse og mund, fx i forbindelse med tandbørstning
- Blod i afføring eller urin
- Mange blå mærker eller blårøde prikker i huden.

Du kan selv være med til at undgå blødning på følgende måde:

- Brug en blød tandbørste.
- Undgå at tage såkaldt gigtmicin, der indeholder stoffet ibuprofen, og smertestillende medicin, der indeholder acetylsalicylsyre, da de øger risikoen for blødninger. Spørg os, hvis du er i tvivl om, hvilke præparater det drejer sig om.
- Undgå meget kraftig fysisk anstrengelse.
- Undgå alkohol i større mængder, mens du får behandling, da alkohol kan forstærke blødningstendensen.
- Undgå forstoppelse.

Gener i mund og svælg

Når du får kemoterapi, kan du få gener i mund og svælg, fordi kemoterapien påvirker slimhinderne, og fordi dit immunforsvar er nedsat. Du kan opleve følgende gener:

- Mundtørhed, fordi mængden af spyt bliver nedsat
- Sejt spyt
- Belægninger og sår
- Svie og smerter.

Fortæl os, hvis du får sår, blærer, belægninger eller smerter i munden, så vi kan hjælpe med at mindske dine gener.

Ændret afføring

Du kan få forstoppelse eller tynd mave (diarré) af behandlingen.

Forstoppelse

Hvis du får forstoppelse af kemoterapien, er det næsten altid nødvendigt at tage et afføringsmiddel. Tal med sygeplejersken om det, så du kan få det middel, der er bedst for dig.

Afføringsmidler kan købes på apoteket uden recept. De findes som henholdsvis blødgørende afføringsmidler og afføringsmidler, der fremmer tarmens bevægelser.

Du kan selv gøre følgende for at holde maven i gang:

- Drik rigeligt med væske.
- Hold dig i bevægelse, og undgå så vidt muligt sengeleje.
- Spis fiberrigt, det vil sige grøntsager, hvedeklid og tørrede frugter som fx svesker, abrikoser og rosiner.

Diarré

Diarré vil sige, at du har 3 eller flere tynde/vandige afføringer om dagen. Hvis du får svær eller langvarig diarré, kan du miste vigtige salte og væske. Det kan blive nødvendigt at give dig salte og væske i en blodåre under indlæggelse og eventuelt også stoppende medicin.

Hvis du har let diarré, kan du selv gøre følgende:

- Drik rigeligt for at erstatte den mistede væske.
- Spis bananer, dåsefrugt, supper og drik sportsdrikke for at holde saltbalancen.

Desuden kan gamle husråd som at spise revet æble, havresuppe, hvidt brød, kartoffelmos og ris muligvis afhjælpe diarré.

Hvis du har feber samtidig med diarréen, skal du kontakte os, da du så kan have fået en tarminfektion og behøver antibiotisk behandling.

Andre mulige bivirkninger

Hudreaktioner i form af udslæt og kløe er ofte forbigående, men hvis du udvikler blærer i huden, bør du kontakte os. Tør hoste, søvnforstyrrelser, forstyrrelse af hjerterytmen, ændringer i blodtrykket og påvirkning af lever og nyrer er andre mulige bivirkninger.

Bivirkninger ved kvalmestillende medicin

Behandlingen mod kvalme kan medføre følgende bivirkninger:

- **Behandling med ondansetron:**
Forstoppelse, hovedpine, leverpåvirkning og meget sjældent forstyrrelse af hjerterytmen og brystsmerter.
- **Behandling med metoclopramid:**
Kraftesløshed og diarré.

SENFØLGER

Ud over bivirkninger ved behandlingen kan der også opstå senfølger, som er bivirkninger, der viser sig, efter behandlingen er afsluttet, eventuelt flere år efter. Senfølgerne kan fx være:

Påvirkning af kønshormoner og fertilitet

Din evne til at få børn kan blive nedsat i en periode eller måske varigt.

Hvis du er mand, kan du vælge at deponere sæd, inden din behandling starter, så du senere har mulighed for at få børn.

Hvis du er kvinde, kan du tale med lægen om eventuel udtagning af æggestok eller hormonbehandling.

Øget risiko for anden kræftsygdom

Når du har fået kemoterapi, er der en let øget risiko for at få en anden kræftsygdom, herunder leukæmi eller et forstadie til leukæmi.

TIDEN HJEMME MELLEM BEHANDLINGERNE

Nogen patienter kan passe deres arbejde mellem behandlingerne og have en hverdag næsten som de plejer. Andre har brug for et par ekstra dage fri, brug for at være på nedsat tid eller for slet ikke at arbejde i behandlingsperioden. Det afhænger også af, hvilket arbejde du har.

Generelt anbefaler vi dig følgende i hverdagen mellem behandlingerne:

- Sørg for at få god og næringsrig mad og drikke. Det er ikke tid til slankekur, så længe du bliver behandlet for din sygdom.
- Sørg for at få frisk luft og daglig motion, fx i form af gåture.
- Sørg for at få god nattesøvn, og tag gerne en midt-dagslur.
- Bed venner og familie om hjælp til alt det praktiske.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Kontakt os altid, hvis du får følgende symptomer:

- Temperaturstigning over 38,3 grader
- Andre tegn på infektion
- Blødning, som ikke stopper af sig selv
- Forstoppelse over flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end 1-2 dage.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Hæmatologisk Ambulatorium

Tlf. 97 66 38 00

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag 8.00 – 15.00

Hæmatologisk Sengeafsnit 7 Vest

Tlf. 97 66 38 01

Resten af døgnet samt weekender og helligdage.

www.aalborguh.rn.dk/hæmatologi